

Сподіваємося, що в подальшому буде здійснюватись належне реагування на факти торгівлі людьми, зросте кількість виявлених і розкритих таких злочинів. Це сприятиме зниженню рівня вразливості громадян України до потрапляння в ситуацію торгівлі людьми.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: Закон від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

2. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності: резолюція 55/25 Генеральної Асамблеї від 15 лист. 2000 р. Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791.

3. Про протидію торгівлі людьми: Закон від 20 верес. 2011 р. № 3739-VI. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>.

4. Кримінальний кодекс України: Закон від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

Ищук Дмитро Олександрович,
старший викладач кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Національної академії внутрішніх
справ, доктор юридичних наук

ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ: ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ

Сучасна організована злочинність є однією із гострих та складних проблем, що постала перед світовим співтовариством і завдає потужний вплив на усі сфери суспільного життя. Діяльність правоохоронних органів із протидії високоорганізованим кримінальним структурам із високим рівнем оснащення, що використовують насильство та корупцію і діють поза межами національної юрисдикції, залишається неадекватною ступеню загрози. Крім того, посилюється кримінальний контроль над інформаційною сферою, у тому числі шляхом використання глобальних комп'ютерних мереж, ЗМІ та телебачення. Діяльність кримінальних структур набуває терористичної спрямованості, що проявляється у набутті нею політичного забарвлення [1, с. 259].

У діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів України є низка нерозв'язаних проблем правового й організаційного спрямування. Одні з них постали 2012 року після прийняття чинного КПК України; інші виникли задовго до цієї події. Вони істотно знижують ефективність діяльності оперативних підрозділів з протидії злочинності та потребують комплексного, системного розв'язання [2, с. 38].

Аналіз останніх наукових робіт провідних вчених [3] свідчить, що основними проблемними питаннями в практичній діяльності структурних підрозділів Національної поліції України, які протидіють організованій злочинності, є такі:

- неможливість доступу до онлайн-ресурсів, месенджерів (Viber, Whatsapp, Telegram), використовуваних особами, які є учасниками організованих груп і злочинних організацій й причетні до вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів. Інформація, яку може бути отримано завдяки доступу до зазначених ресурсів, може слугувати доказом у кримінальному провадженні;

- категорія осіб, які мають найвищий статус у злочинній ієрархії – «злочинці в законі». Маючи авторитет і впливовість у кримінальному середовищі, на території України створюють підконтрольні їм організації, які вчиняють тяжкі й особливо тяжкі кримінальні правопорушення. Причиною цього є лояльне законодавство, яке дає змогу іноземним членам організованих груп і злочинних організацій безперешкодно отримувати громадянство України, інші документи, які надають право перебувати на території нашої держави. Цьому безпосередньо сприяє корупція в органах державної влади;

- брак доступу до низки інформаційно-аналітичних і пошукових систем державних органів, що унеможливує ефективне виконання спеціальних завдань й аналіз отриманої інформації;

- неналежне фінансово-матеріальне забезпечення підрозділів кримінальної поліції під час організації та проведення спеціальних операцій, зокрема для забезпечення безпеки осіб, залучених до виконання спеціальних завдань, після завершення спецоперацій, а також підготовки поліцейських «під прикриттям»;

- відсутність єдиного алгоритму документального забезпечення організації та проведення негласних слідчих (розшукових) дій або оперативно-розшукових заходів у порядку ст. 272 Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення безпеки особи під час конфіденційного співробітництва та легалізації відомостей, даних, речей, отриманих під час виконання спеціального завдання, з метою їх подальшого використання як

доказової бази під час кримінального провадження та розгляду в суді (допит особи в суді як свідка, яку залучено для виконання спеціального завдання);

- нерегульованість на законодавчому рівні механізмів і методів роботи з поліцейськими під прикриттям, зокрема стосовно дотримання вимог Закону України «Про запобігання корупції»;

- нерегламентованість на законодавчому рівні та в практичній діяльності правоохоронних органів реальних гарантій особистої безпеки осіб і членів їхніх сімей після виконання спеціального завдання та виведення їх з розробки;

- неналагодження в більшості областей взаємодії органів прокуратури та суду з підрозділами кримінальної поліції під час документування злочинів, учинених організованими групами та злочинними організаціями, унаслідок чого судові засідання за кримінальними провадженнями цієї категорії тривають роками;

- низький фаховий рівень співробітників нижчої та середньої ланок правоохоронних органів, а також суттєві недоліки в організації оперативно-розшукової діяльності. Професійна підготовка співробітників правоохоронних органів не цілком відповідає вимогам часу, серед них переважають молоді фахівці, які не мають необхідного досвіду, якісної кваліфікованої вищої освіти [3, с. 66-67].

Крім того, сучасний стан нормативно-правового регулювання оперативно-розшукової діяльності загалом та її організації і тактики зокрема відстає від потреб практики та потребує кардинального перегляду й суттєвого вдосконалення на законодавчому рівні [4, с. 135].

Зокрема, з цього приводу слушно наголошує А.В. Мовчан [5] про те, що Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» є застарілим, більшість його норм суперечать іншим законодавчим актам, втратили свою актуальність і не відповідають вимогам сьогодення.

Задля вдосконалення нормативно-правового забезпечення системи протидії організованій злочинності необхідно доопрацювати Стратегію боротьби з організованою злочинністю та прийняти новий Закон України «Про протидію організованій злочинності», в якому необхідно чітко передбачити:

- 1) стратегічну мету й основні напрями протидії організованій злочинності;

- 2) систему державних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю, їхні завдання, компетенцію, повноваження і відповідальність за стан протидії організованій злочинності;

- 3) принципи, форми і методи боротьби з організованою злочинністю;
- 4) участь органів державної влади, місцевого самоврядування, державних і недержавних установ (організацій), громадських формувань, окремих громадян та інших суб'єктів у протидії організованій злочинності;
- 5) компетенцію і повноваження Національного координатора у сфері протидії організованій злочинності;
- 6) порядок взаємодії та координації державних органів, які беруть участь у протидії організованій злочинності;
- 7) міжнародну взаємодію і співпрацю у протидії організованій злочинності;
- 8) використання кримінального аналізу та системи аналізу ризиків у боротьбі з організованою злочинністю;
- 9) особливості використання штатних негласних працівників у протидії організованій злочинності;
- 10) використання програм захисту осіб, які сприяють оперативним підрозділам та беруть участь у кримінальному провадженні щодо організованої злочинності;
- 11) використання механізму заохочення громадян, які сприяють боротьбі з організованою злочинністю;
- 12) інформаційно-аналітичне, наукове, кадрове, матеріально-технічне, фінансове забезпечення протидії організованій злочинності;
- 13) забезпечення гарантії прав і законних інтересів громадян та юридичних осіб під час здійснення заходів у сфері протидії організованій злочинності;
- 14) особливості контролю і нагляду за виконанням законів у сфері протидії організованій злочинності [5, с. 73].

Список використаних джерел

1. Краснов, О. В. Протидія організованій злочинності органами Державної прикордонної служби України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2019. 1(85). С. 258 –266. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.85.258-266>
2. Грібов М.Л., Черняк А.М. Протидія злочинності оперативними підрозділами правоохоронних органів: поняття та зміст. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 109, 4 (1). С. 37 – 51.
3. Бусол О.Ю. Організована злочинність в Україні: стан і проблеми реалізації державної політики у сфері протидії цьому явищу.

Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2019. № 2 (18). С. 60 – 71.

4. Павленко С.О. Сучасний стан та проблеми правового регулювання оперативно-розшукової тактики. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2021. № 53. С. 132 – 136.

5. Мовчан А.В., Яблонський Р.С. Актуальні проблеми вдосконалення системи протидії організованій злочинності в Україні. *Соціально-правові студії*. 2021. Випуск 4 (14). С. 69 – 75.

Кириченко Олександр Анатолійович,
завідувач кафедри права факультету
економіки і права Міжнародного класичного
університету імені Пилипа Орлика, доктор
юридичних наук, професор;

Бондаренко Інна Вадимівна,
здобувач ступеня вищої освіти
за спеціальністю 061 «Журналістика»
Міжнародного класичного університету
імені Пилипа Орлика

КОНСТИТУЦІЙНІ ТА ІНШІ ПРАВОВІ ОСНОВИ МАСМЕДІЙНОГО ВИСВІТЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ТА ІНШОЇ АНТИДЕЛІКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Конституційні та інші правові основи мас-медійного висвітлення результатів поліцейської та будь-якого іншого виду антиделіктної діяльності викладені в одній з останніх монографічних досліджень [3, с. 7–8] таким чином.

У відповідності із положеннями ч. 1 ст. 1 «Визначення термінів» Проекту закону України «Про медіа» під медіа («засобом масової інформації») розуміється засіб поширення масової інформації у будь-якій формі, яке періодично чи регулярно виходить в світ під редакційним контролем та постійною назвою в якості індивідуалізуючої ознаки [6]. Згідно вимог ч. 1 ст. 117 «Звільнення від відповідальності» даного проекту закону, суб'єкти у сфері медіа та їх працівники не несуть відповідальності за поширення інформації, забороненої цим Законом, а також інформації, що не відповідає дійсності, порушує права і законні інтереси особи, якщо ця інформація: 1) є дослівним відтворенням матеріалів, опублікованих іншим зареєстрованим медіа або точним за змістом відтворенням матеріалів іноземного медіа з посиланням на них; 2) була отримана у відповідь на запит на інформацію, поданий відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», або у відповідь на звернення, подане відповідно до Закону України «Про